

Savaitės aktualijų ir įvykių Briuselyje apžvalga, liepos 19 – liepos 23 d.

- **Kvietimas dalyvauti Europos darnios energetikos savaitėje**
 - **Briuselyje tęsiasi debatai dėl Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) ateities**
 - **Europos Parlamentas – lankytojų traukos vieta**
 - **Kaip registruotis ir dalyvauti 2010 m. Atvirų durų savaitės renginyje**
 - **Eurobarometro informacija apie geografinę ir darbo migraciją Europos Sąjungoje**
-
- **Kvietimas dalyvauti Europos darnios energetikos savaitėje**

Europos Komisija informuoja, kad 2011 m. vyks balandžio 11-15 d. vyks Europos darnios energetikos (angl. – *sustainable energy*) savaitės renginiai. Šimtuose renginių, kuriuos planuojama organizuoti daugelyje Europos valstybių, siekiama propaguoti efektyvų energijos naudojimą, diskutuoti įvairiais atsinaujinančios energijos klausimais. Prie šios iniciatyvos prisijungti ir organizuoti informacinius šventinius renginius yra kviečiamos visos savivaldybės, miestai, regionai, kurie gali parodyti, kaip konkrečiai ir efektyviai naudoti energiją, kaip jos pasigaminti iš atsinaujinančių šaltinių.

Europos Komisija kviečia visas savivaldybes, miestus ir regionus balandžio 11-14 dienomis arba savaitgalį prieš ir po šios datos tapti šios iniciatyvos dalyviais ir organizatoriais. Darnios energetikos savaitės metu savivaldybėms siūloma rengti parodas, konferencijas, internetinius pokalbius ir laidas, organizuoti ekskursijas, atvirų durų dienas, seminarus, žiniasklaidos kampanijas, koncertus bei kitokius renginius siekiant propaguoti pagrindinę savaitės temą.

Daugiau informacijos apie Darnios energetikos savaitės iniciatyvą, patarimai ir rekomendacijos kaip organizuoti jos renginius pateikiami interneto svetainėje adresu <http://www.eusew.eu/pdf/EnergyDays2011.pdf>. Iniciatyvos organizatoriai prašo prie jos pageidaujančias prisijungti vietas ir regionų valdžių institucijas informuoti užpildžius anketą adresu <http://ec.europa.eu/yourvoice/ipm/forms/dispatch?form=yourenergyday2011&lang=en>

Darnios energetikos savaitės rezultatus planuojama aptarti 2011 m. balandžio 12-14 d. Briuselyje vyksiančioje trijų dienų konferencijoje, kurioje dalyvaus ES institucijų atstovai, politikai, praktikai, ekspertai, taip pat Europos Darnios energijos kampanijos nariai. Informacija apie Darnios energetikos savaitę ir planuojamą konferenciją teikiama elektroniniu paštu eusew@sustenenergy.org.

- **Briuselyje tęsiasi debatai dėl Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) ateities**

2010 m. liepos 19-20 dienomis Europos Parlamente Briuselyje vykusioje konferencijoje „BŽŪP po 2013 m.“ pratęsė jau daugiau nei pusę metų vykstančius debatus bei apibendrino visose ES valstybėse narėse atliktų Eurobarometro tyrimų šiuo klausimu rezultatus.

Konferencijos dalyviai siekė atsakyti į keturis svarbiausius klausimus. Kodėl reikalinga Bendroji žemės ūkio politika? Ko iš jos nori piliečiai? Kodėl reikia reformuoti BŽŪP? Kokios yra reikalingos priemonės ateities BŽŪP vykdyti?

Konferencijos dalyviai pažymėjo, kad BŽŪP iš esmės yra ES subsidijų, skiriamų žemės ūkiui, programų sistema, kurios vykdymui kasmet panaudojama 55 milijardai eurų, o visai BŽŪP vykdyti išleidžiama 45% viso ES biudžeto 2007-2013 m. laikotarpiu.

Debatai dėl šiai politikai skiriamos ES biudžeto dalies perskirstymo yra susiję su poreikiu didinti ES viešųjų finansų efektyvumą, mažinti ekonominės krizės pasekmes, įveikti vandens stygiaus problemas pietiniuose ES regionuose. Jau beveik tris dešimtmečius vykstančių BŽŪP reformų išdavoje yra mažinamos pieno gamybos kvotos, tiesioginės išmokos ūkininkams, netolygiai remiamos kaimo plėtros programos. Konferencijoje pastebėta, kad daugelis dabartinių valstybių narių įsipareigojimų nustos galioti po 2013 m., todėl reikalingi nauji bendri susitarimai. Kol kas EP netarė savo galutinio žodžio dėl biudžeto perspektyvos po 2013 m., tačiau aišku, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, EP ir valstybės narės drauge turės nuspręsti, kaip keisis BŽŪP finansavimo struktūra.

Konferencijoje pristatyta suinteresuotų žemės ūkiu institucijų ir piliečių nuomonė apie BŽŪP. Rengiant visuomenės nuomonės tyrimą apklausta per 26 000 piliečių visose ES valstybėse narėse, sulaukta per 5000 pasiūlymų (plačiau rasite adresu http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/debate/report/executive-summary_en.pdf).

Lietuvoje atliktose apklausose dalyvavo per tūkstantį tam tikrais principais pasirinktų piliečių (plačiau rasite adresu http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_336_fact_lt_en.pdf).

Remiantis preliminariais vertinimais ir išvadamis, pagrindiniai reikalavimai BŽŪP yra susiję su maisto ir jo produktų kokybės užtikrinimu, žemės ūkio veiklos keitimu į labiau aplinkai draugišką veiklą, kaimo vietovių klestėjimo palaikymu. Dažniausiai pasitaikę siūlymai: prašymas tęsti tiesioginių išmokų ūkininkams politiką, tolygesnis paramos paskirstymas ir papildomų lėšų skyrimas įgyvendinant naujus aplinkosaugos reikalavimus.

Pranešėjai pastebėjo, kad vykdant BŽŪP, naujovės ir mokslo atradimai yra panaudojami daug mažiau nei kitose veiklos srityse. Siūlyta, kad kaimo plėtros programa nebūtų priešinama BŽŪP, ypač finansavimo srityje. Pasisakyta už griežtesnį dempingo reguliavimą, dirbtinių kliūčių pervežant maisto produktus šalinimą. Ypač kritikuotas pernelyg menkas aplinkosaugos reikalavimų laikymasis žemės ūkyje. Neadekvatų aplinkosaugos reikalavimų laikymąsi rodo bioįvairovės nykimas, dirvos erozijos tempai, vandens stygius, per didelis mineralinių trąšų vartojimas, didėjantis maisto produktų užterštumas. Didelė problema, pasak pranešėjų, yra ta, kad ES be didesnės atrankos finansuoja labiausiai teršiančias aplinką žemės ūkio veiklas ir per mažai finansuoja ekologinę, organinę, eksperimentinę žemdirbystę, efektyvią agronomiją, jaunus ūkininkus.

Konferencijos dalyviai taip pat pažymėjo tolimo prekių keliavimo nuo gamintojo iki vartotojo (ypač iš trečiųjų šalių) sąlygojamas negeroves: tokioms prekėms transportuoti sunaudojama daug kuro, laiko, lėšų, dažnai krenta maisto kokybė. Kalbant apie maisto saugumą, jo kiekį, reikalingą Europos ir pasaulio gyventojams, reikalavimus maisto kokybei, daugelio

kalbėtojų nuomonės skyrėsi. Nebuvo sutarta, kas yra protingos kainos ir reikalingas maisto produktų kiekis. Bandant apibrėžti, kas yra maisto saugumas, buvo pastebėta, kad tai yra jo nuolatinis ir pakankamas kiekis užtikrinant pakankamą jo kokybę.

Ekspertai, dalyvavę debatuose, pastebėjo, kad didelė įtampa vyrauja tarp Prancūzijos, kuri siekia, kad nesikeistų BŽŪP skiriamų biudžeto lėšų dalis, ir Jungtinės Karalystės bei Nyderlandų, kurios linkusios daug ir atvirai kritikuoti neefektyvią BŽŪP.

Buvo siūlymų BŽŪP perorientuoti į aprūpinimo kokybišku maistu bei vartotojų interesų tenkinimo politiką, nes šiuo metu pernelyg akcentuojami ūkininkai, gamintojai, perdirbėjai. Vartotojai, pasak pranešėjų, turi aiškiai pasakyti, kokių ir kur pagamintų ir kaip pagamintų produktų jie norėtų. Praktikai pastebėjo, kad maisto produktai ES yra vieni iš saugiausių ir labiausiai apsaugotų pasaulyje lyginant su kitais kraštais. Vis dėlto buvo pripažinta, kad ES susiduria su keliais itin svarbiais išbandymais: genetiškai modifikuotais produktais, taip pat nano technologijų paveikta produktų gamyba ir jų vartojimu. Pastebėta, kad nėra sureguliuotų žemės ūkio privataus ir visuomeninio draudimo sistemų, todėl ūkininkai (dažniau šeimos ir individualūs ūkininkai) nesijaučia saugūs lyginant su dideliais ūkiais.

Konferencijos eigą galima buvo stebėti internetu adresu <http://webcast.ec.europa/>. Apie jos rezultatus detalesnę informaciją rasite adresu http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/conference/index_en.htm

Oficialiame konferencijos pranešėjų sąrašė Lietuvos atstovų nepastebėta, dalyvių sąrašė – trys Lietuvos atstovai.

- **Europos Parlamentas – lankytojų traukos vieta**

Europos Parlamento lankytojų paslaugos tarnyba išplatino pranešimą, kuriame ES piliečiai raginami lankytis EP ir susipažinti su jame dirbančių EP narių veikla. Pranešime teigiama, kad 2009 m. Europos Parlamentą aplankė apie pusę milijono piliečių.

Teigiama, kad Briuselį ir Strasbūrą aplankyti verta, nes čia galima susitikti ir pabendrauti su savo valstybių atstovais. 2009 m. visoms valstybėms atstovaujantys EP nariai bei priėmimą organizuojanti lankytojų paslaugos tarnyba yra priėmę daugiau kaip 7 tūkstančius lankytojų grupių, iš viso 335 tūkstančius dalyvių. 200 tūkstančių žmonių atvyko į Briuselį, 135 tūkstančiai – į Europos Parlamento būstinę Strasbūre.

EP pranešime pabrėžiama, kad išskirtinis EP bruožas yra tas, kad su lankytojais, atvykstančiais iš visų Europos Sąjungos šalių, kalbama jų gimtąja kalba – 23 kalbomis. Paprastai programą sudaro trys dalys: susitikimas ir diskusija su Parlamento nariais iš savo regiono ar valstybės, pateikiama bendra Parlamento vaidmens ir darbo apžvalga, apžiūrima plenarinių posėdžių salė, kurioje vyksta diskusijos, derinami teisės aktai, balsuojama.

Nuo 2009 m. Briuselyje pradėtos rengti ekskursijos po Parlamento rūmus ir plenarinių posėdžių salę su garso ir vaizdo gidu visomis 23 kalbomis. Šios ekskursijos, vykstančios du kartus per dieną, iš karto tapo labai populiarios, jose dalyvavo 25 tūkstančiai pavienių lankytojų. Ateityje ketinama šią paslaugą teikti ir Strasbūre.

2009 m. pastebėta tendencija, kad daugėja lankytojų iš Europos Sąjungai nepriklausančių valstybių. Į lankytojų centrą kreipėsi daugiau kaip 7 tūkstančiai svečių iš 160 šalių. Vis daugiau Indijos, Kinijos, Brazilijos studentų, diplomatų, verslininkų lankosi EP.

Lietuvos savivaldybių atstovai, ketinantys lankytis EP ir pageidaujantys susitikti su Lietuvos atstovais EP, turi kreiptis į juos tiesiogiai arba į Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovą Briuselyje. Dauguma EP narių, pasibaigus EP Plenarinei sesijai Strasbūre liepos 13-15 d., pradėjo atostogas, todėl patartina šią ekskursiją planuoti vėliau, jei planuojama su jais susitikti. Leidimo išdavimas užtrunka daugiau negu mėnesį, todėl tokius renginius patartina organizuoti iš anksto.

- **Kaip registruotis ir dalyvauti 2010 m. Atvirų durų savaitės renginyje**

2010 m. spalio 4-7 d. vyksiantis Atvirų durų savaitės renginys Briuselyje yra aštuntasis tokio tipo renginys, skirtas regionų, miestų, savivaldybių bendradarbiavimui stiprinti. Jo tema: visų regionų konkurencingumas, bendradarbiavimas ir sanglauda. Tikimasi, kad jame dalyvaus per 6 tūkstančius dalyvių; jie turės galimybę lankytis 130 seminarų, diskusijų, susitikti su partneriais iš 245 regionų ir miestų, verslo atstovais iš 30 kompanijų, bankų, asociacijų, akademinė organizacijų. Bus organizuojama daug parodų.

Lietuvos savivaldybių asociacija dalyvaus šiame renginyje kartu su Portugalijos, Italijos, Švedijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Rumunijos partneriais debate „Sumani plėtra: Europos regionų politikos panaudojimas ateities gerovei“. Bus pristatyta unikali trejų metų Lietuvos savivaldybių patirtis įgyvendinant „Lietuvos kultūros sostinės“ iniciatyvą, kuri padeda savivaldybėms tapti labiau matomomis, daro jas patrauklias investuotojams, padeda plėtoti ekonominį, kultūrinį, turistinį potencialą, stiprinti jos piliečių solidarumą, pasitikėjimą savimi. Renginyje bus pristatoma Zarasų, Plungės rajonų ir Ramygalos seniūnijos (Panevėžio r. savivaldybė) patirtis, parodytas LSA sukurtas filmas, organizuojami debatai.

Diskusija, kuriame dalyvaus Lietuvos vietos savivaldos atstovai įvyks 2010 m. spalio 5 d. 14.30-18.30 Portugalijos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje patalpose Cortenbergh avenue 12, Briuselyje.

Dalyvavimas renginyje nemokamas, bet dalyviams patiems reikės padengti kelionės, nakvynės ir gyvenimo išlaidas. Visi renginio dalyviai turi registruotis adresu www.opendays.europa.eu. Kiekvienas seminaras (debatai) turi kodą, kuriame užfiksuota renginio data, vieno iš trijų temų pavadinimo pirmoji raidė bei renginio chronologinis numeris. Pavyzdžiui, debato, kuriame dalyvaus Lietuvos savivaldybės kodas yra 05C06. Jis reiškia, kad renginys vyks spalio 5 dieną (05), seminaro temos raidė C ir eilės numeris 06.

Pasirinkus nurodytame puslapyje tinkamą seminarą ar kitą renginį, galima rasti jo temos pavadinimą, pranešėjo pavardę, programos kodą ir datą. Norint dalyvauti keliuose renginiuose, juos reikia atitinkamai pasirinkti ir pasirinkus atitinkamą langelį (ant jo spustelėjus), būsite paprašyti užpildyti elektroninio pašto adresą. Jums elektroniniu laišku bus automatiškai atsiųstas patvirtinimas, kad prašymas priimtas, tačiau tai nereiškia, kad jau esate užsiregistravę. Po dviejų

savaičių, o gal ir anksčiau, atsižvelgiant į vietų skaičių renginio patalpose, jūs gausite patvirtinimą, kad esate registruotas arba kad jūsų dalyvavimo paraiška atmesta. Jei patvirtinimas teigiamas, jums gali reikėti pateikti asmeninius duomenis. Norint patikrinti (ne anksčiau kaip po dviejų savaičių), ar tikrai esate užregistruotas, reikia spustelėti nuorodą „my request“. Visi patvirtinti dalyviai iki rugsėjo 22 d. gaus informaciją apie seminarus, kuriuose jie yra užregistruoti.

Atsiradus grupei Lietuvos savivaldybių atstovų, dalyvaujančių Atvirų durų savaitės renginiuose, dalyvavimo renginyje organizavimas gali būti koordinuojamas per LSA, tačiau registracija, bilietų skrydžių ir viešbučių užsakymas paprastai vykdomas individualiai.

Atvirų durų savaitės renginiuose lankysis ir Lietuvos delegacijos RK nariai, atvykę dalyvauti RK plenarinėje sesijoje. Jiems registracija šiame renginyje irgi yra išankstinė ir individuali. Remiantis ankstesnių metų patirtimi, primename, kad visi savivaldybių atstovai turi atvykti užsiregistruoti, kad išvengtų nesusipratimų dėl patekimo į renginius.

Grupinis registravimas nėra galimas. Visi patvirtinti renginių dalyviai galės pasiimti dalyvio ir registravimosi leidimus (ženklus) palapinėse, esančiose šalia Europos Komisijos Regioninės politikos direktorato pastatų šalia metro stoties MERODE nuo spalio 4 d. 10 val. ryto ir vėliau. Informacija apie dalyvavimą atvirų durų savaitės renginiuose teikiama el. paštu secretariat@open-days.eu ir telefonu +33(0)143 67 99 44, taip pat informacijos galima kreiptis ir į LSA el. pašto adresais povilas.kuprys@lsa.lt ir arunas.garzulis@lsa.lt.

- **Eurobarometro informacija apie geografinę ir darbo migraciją Europos Sąjungoje**

Remiantis liepos mėn. paskelbto Eurobarometro geografinio ir darbo mobilumo tyrimais, 17% europiečių planuoja kad nors padirbėti užsienyje, 48 % yra pasirengę ieškoti darbo kitoje šalyje ar kitame regione, jeigu netektų darbo. Šeši iš dešimties europiečių mano, kad mobilumas yra puiki Europos integracijos priemonė, nes tai naudinga ekonomikai, darbo rinkai ir patiems žmonėms. Liepos 13 d. Europos Komisija pritarė ataskaitai, kurioje apibendrintai pateikta europiečių teisė gyventi ir dirbti kitose ES valstybėse narėse.

Ataskaitoje pateikta platus spektras duomenų, įvairios informacijos apie tai, kaip paskutinį dešimtmetį kito migracijos srities įstatymų bazė. Šiuo metu 2,3 % ES gyventojų gyvena svečioje ES valstybėje. Daug ir įdomios informacijos apie Lietuvos piliečių nuomones, realias migracijos apimtis visose ES valstybėse narėse rasite leidinyje adresu http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_337_en.pdf

Povilas Kuprys
LSA atstovas Briuselyje